

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő: **Dr. Olosz Lajos**
Laptulajdonos a **CORVIN**
Lapkiadó Rt.

DÉLI HIRLAP

A timisórai forrás-
nyerszék bej. sz. 85.
(Dos. No. 931/1938)
Alapította:
**Dr. VUCHETICH
ENDRE**
és **Dr. VARNAY
ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

Berlinben fontos következményeket várnak Mussolini kiszabadításától

Boziloff eddigi pénzügyminiszter alakította meg az új bolgár kormányt

Az olasz király az angolszász szövetségesek védelme alá helyezi magát

Jelentős német elhárító siker Salernónál

A politikai érdeklődés előterében Mussolini kiszabadításának várható következményei állanak. Berlin nagy fontosságot tulajdonít e ténynek, melyről — mint erre a német lapjelenések rámutatnak — szövetséges részről is elismerik, hogy jelentős politikai kihatásai lehetnek. Híre jár, hogy Mussolini útban van a német vezéri főhadiszállás felé, ezt azonban hivatalosan még nem erősítették meg. Svájci lapok arról adnak hírt, hogy a németek megszállta Észak-Olaszországban a volti fasizta vezetők visszahelyezték állásukba. A német-olasz határtól egészen Bolognáig visszatér a feketéingség uralma. Farinacci volt miniszter, aki az új fasizta kormány megszervezését irányítja, jelenleg Cremonában tartózkodik. Lehetségesnek tartják, hogy Cremona lesz az új fasizta kormány székhelye.

Az Olaszországban partraszállt angolszász erők ellen heves harcot vívnak a németek. A berlini jelentések megállapítják, hogy a harcok most sokkal elkeseredettebbek, mint voltak Szicíliaiban. A DNB legújabb híradása fontos német elhárító siker jelentését Salerno zérteéből.

Mussolini

A Német sajtó nagy megelégedéssel vette tudomásul Mussolini kiszabadítását, — jelenti Berlinből a Rador. — A tegnapi esti berlini lapok nagy történelmi jelentőséget tulajdonítanak Mussolini szabadságának és fontos következményekre számítanak. A Deutsche Allgemeine Zeitung vezető helyen üdvözli Mussolini-t. „Az a tény, hogy Mussolini szabad, Olaszország helyzetét ismét Németország javára alakítja” — írja a német lap.

Elnék visszhangja van Mussolini kiszabadulásának a szövetségesek táborában is. A Rador amerikai jelentése az Exchange Telegraph londoni értesítést ismerteti, mely szerint „brit körökben Mussolini kiszabadulásának híre nagy meglepetést és eszalóást keltett, hiszen néhány nappal ezelőtt még azt jelentették, hogy Mussolini biztos őrizetben van.” A lap emlékeztet arra, hogy Badoglio kötelezettséget vállalt Mussolini kiszabadítására a szövetségeseknek, majd hangoztatja, hogy „Londonban komoly következményekkel számolnak.” Hoel, az angol rádió hirmagyarázója óva int a közvéleményt, ne ítélje meg könnyelműen Mussolini kiszabadulásának jelentőségét. „Nagyon fontos tényről van szó, amelynek következményei hamarosan megmutatkoznak majd,” — mondotta az angol hirmagyarázó. A Daily Sketch című angol lap felteszi a kérdést: Milyen intézkedéseket fogantatottak Mussolini őrzésére? Lehetséges, hogy egyszerűen eltűnjön, mint valami szellem a kulcslyukon? Reméljük, hogy a közvélemény, megtadja majd a részleteket. „A Manchester Guardian — melynek cikkét a Rador szintén idézi — nyíltan megjá, hogy a szövetségesek rendkívül ügyetlenül jártak el ebben az

esetben. A londoni jelentések egyébként utalnak arra, hogy az angolszász közvélemény szigorú vizsgálatot követel Mussolini kiszabadulása ügyében.

A Szovjet és a Balkán

Szergiusz metropolitát megválasztották Moszkva és a Szovjetunió pátriárká-jává, — jelentette néhány nappal ezelőtt a Reuter közlése nyomán a DNB stockholmi tudósítója. Ugyanakkor az angol lapok nagyjelentőségűnek mondták Sztalinnak azt az elhatározását, hogy visszaállította a görög-keleti Szent Szinódus; Szovjetországban és hozzájárult az ortodox pátriárka megválasztásához. Egyes lapok a Kreml lépésében annak előjelét látták, hogy Moszkva világnézeti téren is hajlandó közelíteni a demokráciákhoz.

A görög-keleti egyház iránt Sztalin részéről megnyilvánuló, váratlanul új bánásmód hátterében nem nehéz politikai rugókat meglátni. A Curenul című bucurești lap például legutóbbi vezércikkében („Sztalin pán-ortodoxiaja és a Balkán”) teljesen politikai síkon világítja meg a Kreml lépését és arra a megállapításra jut, hogy a görög-keleti egyház iránt megnyilatkozó türelem Moszkva balkáni terjeszkedését szolgálja.

Bevezetőjében a román lap emlékeztet az angolszász-szovjet ellentétekre, különös tekintettel az európai vonatkozásban felmerülő nézeteltérésekre. A Curenul cikkírója a háború utáni európai rendezésre vonatkozó angolszász és orosz tervekéről szólva hangoztatja, hogy a két felfogás mind politikai, mind gazdasági szempontból az USA igényt tart arra, hogy a háború után Németország helyett Amerika lássa el ipari termékekkel Európát, a Szovjet viszont ugyanezt az európai „ipari egyeduralmat” a maga számára követeli. Nincs meg az egyetértés az angolszászok és a Szovjet között, a japán kérdésben sem, — írja a Curenul, majd ráér azokra a kérdésekre, amelyek közvetlenül érdekelnek bennünket; — az európai jövő kérdéseire.

Államszövetségek terve

Washingtonban két európai államszövetségi tervet dolgoztak ki, — állapítja meg a Curenul, — egyet a Balkánra, egyet pedig Közép-Európa számára. E szerint a balkáni federációhoz tartozna Románia, Jugoszlávia, Bulgária, Görögország és Törökország. A vezérserepet e tömörülésben Törökország játssza. A középeurópai államszövetség tagja lenne Lengyelország, Csehszlovákia, Ausztria, Magyarország és Bajorország.

Romániát illetően bizonyos kikötések vannak, — jegyzi meg a Curenul cikkírója, — Benes, a föderációs tervek egyik értelmi szerzője — azon az állásponton van, hogy a középeurópai államszövetség Romániát is foglalja magában, hogy ilyenformán az új Fekete-tenger felé nyíljék. A középeurópai

államszövetség vezető hatalma Lengyelország lenne.

Moszkva magatartása

Moszkva az államszövetségek tervét határozottan ellenzi. Benes bizonyára éppen erre való tekintettel akar Moszkvába utazni, hogy Sztalint meggyőzze arról, hogy „ezeknek a demokratikus és békés államszövetségeknek semmiképpen sem lehet támaszó szándéka Szovjetország sorsával szemben.”

Sztalin állásfoglalása a román lap szerint nem merül ki egyszerű titkoltatásban hanem a többi között éppen a görög-keleti egyház iránt most megmutatkozó engedékenységgel az új politikai eszközökhöz nyúl a Szovjet balkáni előretörése érdekében. Tekintettel arra, hogy az angol-amerikai offenzíva egyik célpontja a Balkán, a Szovjet politikai jelenlétét politikáját helyezi szembe az esetleges katonai okkupációval. A Szovjet behatolásának legfőbb akadályai a Balkánon a kommunizmus és az egyház között tárgony szakadék. A Balkánon minden falusi pap személyes ellenségét látja a kommunista államrendszer képviselőjében, nemcsak Bulgáriában és Jugoszláviában, hanem Görögországban is. A cári Oroszország éppen az ortodoxia révén mélyítette ki kapcsolatait ezekkel a balkáni országokkal. Sztalin — a Curenul cikkírója szerint — most azért éjszti fel a pán-ortodox mozgalmat, hogy biztosítsa a Szovjet gyors behatolását a Balkánra s megtörje a bolseviszta keresztény-ellenség iránt megnyilatkozó lelki ellenállását. A Curenul hangadója rámutat arra, hogy Sztalin — kimondottan orosz célok ér-

dékében — már tavaly napirendre tűzt a görög-keleti egyházzal való kibékülést és nagy összeggel támogatta a konstantinápolyi ortodox pátriárkát. A Szent Szinódus visszaállítása és az orosz pátriárka megválasztása tehát jól átgondolt politikai akció. Ebben a vonatkozásban a Curenul cikkírója megemlíti, hogy a szófiai szovjet követ Boris király ravatalánál tett játogatásakor „meggyőződéses keresztényhez illő jámborsággal keresztet vetett” s bizonyára nem haragudott meg a fotóriporterekre, akik ezt a jelenetet megörökítették, „hiszen a keresztényi tisztelgés Sztalin marsall parancsának végrehajtása volt”. Az események gyors alakulása és az olaszországi helyzet lehetővé teszi az angolok és amerikaiak számára az ugrást a Balkánra, a Szovjet esélyei esikentek, Sztalinnak tehát sietnie kell. „A Balkán megér egy misét” — így lehetne idézni ma IV. Henrik híres mondatát.

Befejezésül a román lap hangadója felteszi a kérdést: mely belső következményei lehetnek az ortodoxia feltámasztásának Oroszországban? „A szovjet kormányzat meg van győződve róla, — írja — hogy céljai elérése után levetheti az ortodoxiától kölcsönzött ruhát és visszatérhet régi keresztény-ellenes módszereihez. De ha egyszer a keresztény érzület újjáéledt, az orosz ortodox miszticizmus megmozdult, elnyomhatják-e majd, mint a bolsevizmus kezdeti korszakában tették? Ime, egy kérdés, amelyre csak a jövő adhat majd választ”. — fejeződik be a Curenul hangadójának érdekes fejtegetése.

(—r.)

Jelentéseink a harcatererekről

Súlyos utcai harcok, meghiusított szovjet támadások Novorosszijszkban — Salernótól északra még heves küzdelem folyik

Berlin. A német vezéri főhadiszállás legújabb jelentése szerint a keleti harcra Novorosszijszkban súlyos utcai harcokban meghiusultak a Szovjet támadásai. A Krasznarszkojéjól Vjasmáig terjedő arenonalon az ellenség az eddigi súlypontokon nehéz gyalogsági és páncélos erőkkel támadott. A német csapatok a támadásokat általában visszautasították. A helyi betöréseket a németek elreteszték.

Salerno körzetében a várostól északra még heves harcok dúlnak a létszámbeesetten védekező angolszász hadosztályokkal. Múltan tegnap a délelőtti órákban az Ebolitól délre levő magaslati állások ellen intézett angolszász támadásokat kemény harcban véresen visszaverték, a németek széles fronton ott is támadásba mentek át. Salernóban elfoglalták az ellenséges állásokat és az ellenséget visszavetették partraszállási helyére. A briték és

északamerikaiak véres veszteségei igen súlyosak.

A német légi erő a salernói öbölben ismételtén jó eredménnyel támadta a hajógyűlékezőket. Egy cirkálóttal felgyújtottak, három közepes nagyságú szállítóhajót bombatalálattal megromogáltak.

Calabriában és Apuliában gyenge német biztosító kötelékeknek sikerült akadálytalanul elszakadniuk az ellenségtől. Az angolszászok, akiket a nagy utrombolások és utócsapatok heves ellenállása erősen feltartóztat, csak vontatottan köveik a német csapatokat.

Német távoisági csatárepülők az Atlanti-óceán fölött bombatalálattal súlyosan megromogáltak egy ellenséges szállítóhajót.

Egyes zavaró brit repülőgépek Nyugat-németországban az elmúlt éjszaka eredmény nélkül bombákat dobáltak le.

Behajózzák a Salernónál visszavonuló angolszász csapatokat

Berlin. (Rador) Szeptember 13-ának délutánjától kezdve valamennyi fegyvernemhez tartozó angol csapatok a Salernói öböl és Licosa több pontján teljes rendtelenségben az ott horgonyzó hajókra szálltak és dényugati irányban elhagyták az öblöt.

Berlin. (Rador). Kedden hajnalban angol partraszállító hajók egyenletes

időközben csapatokat tettek partra Policastro kikötőjében. Azokról az angol hajókról van szó, amelyek elsőnek hagyták el Salernót és megkísérelték, hogy délebbre ismét partraszállítsák a behajózott csapatokat. Ezeket az angol hajókat német repülőgépek megtámadták és így a hajók a sziklás partok közelébe kerültek monedőket.

A Wilhelmstrasse véleménye az olasz fegyverszüneti szerződés feltételeiről

Berlin. (Rador). A birodalmi fővárosban nagy figyelmet szentelnek az Olaszországra kiszabott fegyverszüneti feltételeknek. Kiemelik a megállapodás különleges jellegét, amelynek rugalmas volta megadja a lehetőséget az angolszászoknak a legjelentősebb értelmezésre és megkötési a legelőzötti kezét. Figyelemre méltónak tartják a fegyver-

szüneti szerződés záradékát, mely szerint a politikai és gazdasági feltételeket csak később közlik. Össze lehet hasonlítani — jelentették ki hétfőn a Wilhelmstrassen — ezeket az angolszász mesterkedéseket, a német-francia fegyverszüneti szerződés világos és becsületesebb feltételeivel, amelyeket hat órával aláírásuk után már közzé tettek.

A politikai arcvonal

Berlin: Mussolini kiszabadulása Olaszország helyzetét újból Németország javára alakítja

Berlin. (Rador). A berlini sajtó nagy meglepéssel számol be Mussolini kiszabadulásáról. A lapok történelmi jelentőséget tulajdonítanak e ténynek.

A Deutsche Allgemeine Zeitung című német lap üdvözi a Duce-t, aki iránt pénteki beszédében maga a Führer fejezte ki a német birodalom elismerését. Az a tény, hogy Mussolini szabad, Olaszország helyzetét újból Németor-

szág javára alakítja, — írja a német lap. A Duce hívei biztosak lehetnek a felől, hogy a fasiszták áldozata nem volt hiábavaló. Az olaszok még jobban tömörülni fognak a Duce körül, akire most, amikor elárulták őket, szükségük van s akinek vezetésével harcolni fognak a végső győzelemig, — fejeződik be a Deutsche Allgemeine Zeitung cikke.

A menekülés részletei

Berlin. (Rador) Részleteket közölnek azokról a körülményekről és előkészületekről, amelyekkel sikerült a Duce-t kiszabadítani. A szenzációsan sikerült kiszabadítást a legnehezebb körülmények között készítették elő a biztonsági szolgálat, az SS és az ejtőernyősök különleges egységei. A Badoglio kormány minden áron titokban akarta tartani a Duce tartózkodási helyét és ezért különleges intézkedéseket tett. Hogy minden nyomot eltüntessenek, azért július 25-e óta többször megváltoztatták a Duce tartózkodási helyét. Az utóbbi időben minden két-három nap, egyik börtönből a másikba a különböző szigeteken lévő kaszárnyákba és más-más hadihajókra vitték. Az egész idő alatt az őrséget jelentős katonai erők végezték, amelyeket

rendszeresen felváltottak. A közvetlen őrséget egy carabinieri osztag teljesítette, amely utasítást kapott, hogy kiszabadítási kísérlet alkalmával rögtön ölje meg a Duce-t. Csupán a legutóbbi időben sikerült megtalálni a Ducehoz vezető utat, mely alkalommal nemcsak az előző tartózkodási helyei váltak a németek előtt ismertessé, hanem a legutolsó is. Így megtudták, hogy Mussolini egy szánté megközelíthetetlen hegyvidéken lévő sziklabarlangba vitték, ahol megerősített őrséget alát a legszigorúbb körülmények között tartották fogva. A teljes biztonsággal történt helymegállapításra volt a jel a vakmerő tett végrehajtására, amelyvet a biztonsági szolgálat egy ausztriai származású főhadiszervezője vezetni sikerre.

Sértetlenül szabadult ki fogságából a Duce

Berlin. (Rador). Közlük, hogy Mussolini kiszabadulása alkalmából egyáltalában nem sérült meg, jóllehet őrségének parancsot adtak arra, hogy kiszabadítási kísérlet esetén Mussolini löjjek agyon.

tüntetésben részesítette a biztosító szolgálat alakulatának, a fegyveres SS-nek és az ejtőernyős köteleknek azokat a tagjait, akik részt vettek a Duce kiszabadításában.

„A DUCE KISZABADÍTÁSÁNAK LEGFŐBB OKA POLITIKAI TERMÉSZETŰ”

Berlin. (Tp.) Mussolini kiszabadulásával kapcsolatosan a Reuter hírgyűjtemény a többi között a következőket jelentette: A német híradás nem közli, hogy hol volt Mussolini tartózkodási helye és hogy kiszabadítása miképpen történt. A kiszabadítás azonban kétségen kívül a mostani háború egyik legvakmerőbb és legszenzációsabb ténye. Mussolini, aki Hitler pénteki beszédében nemzete legnagyobb fiának mondot, kerekén hét héten keresztül volt fogságban. Bizonyos, hogy Mussolini kiszabadításának legfőbb oka politikai természetű volt.

AZ ELSŐ TELEFONBESZÉLGETÉS HITLERREL A SZABADULÁS UTÁN

Berlin. (Rador). A német távirati iroda a DNB. jelenti, hogy a Duce kiszabadulása után azonnal távbeszélőösszeköttetésbe lépett a Führerrel. Szavakkal nehéz leírni azt a megingulást, amely a két államférfi e történelmi jelentőségű telefonbeszélgetését jellemezte. — alapítja meg a DNB. Később a Duce visszafért családjá körébe, melyet a német biztosító szolgálat egy különleges alakulata szintén kiszabadított internálása színhelyéről.

MAGAS KÜTÜNTEPES MUSSOLINI KISZABADÍTÓINAK

Berlin. (Rador). Hitler Adolf német birodalmi vezér és kancellár magas ki-

Az olasz király Palermóban tartózkodik és a szövetségesek védelme alá helyezi magát

Genf. (Rador). A német távirati iroda: Londoni jelentés szerint az Evening Standard című angol lap azt írja, hogy III. Viktor Emánuel olasz király, Umberto trónörökös és Badoglio tábornagy jelenleg Sziciliában, Palermóban tartózkodik. Ugyanez az angol lap úgy tudja, hogy

az olasz király György angol királytól és Roosevelt elnöktől a szövetségesek védelmét kérte.

PALERMÓ — BADOGLIO SZEK-NELYE

Zürich. Az Exchange Telegraph jelentése szerint azokból az elővigyázatossági rendszabályokból, amelyeket a szövetségesek Palermóban tettek, arra

Társadalmunk munkásvédelmi feladatai

A magyar ipari munkásságra is szerep vár a közösségi munkában. Nem elég azonban, hogy egyes alkalmakkor figyelünk fel a dolgozókra; nélkülözhetetlen, hogy a munkáskérdéseket polgári szemüvegen keresztül is rendszeresen vizsgáljuk és tárgyaljuk. Mind az ipari, mind a mezőgazdasági munkásság szerves részét alkotják a nemzetnek s nélkülük a felsőbb rétegek léte is elképzelhetetlen. Értelmiségünknek kötelessége, hogy ne csak szavakat hangoztasson a magyar dolgozókról, hanem érdeklődéssel figyelje a gyakorlati munkás-egészségügy és ipari higiénia feladatait is...

A mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari munkásságnak számos megoldatlan szociális problémája van. Megoldásukhoz hozzá kell járulnia az egész társadalomnak. A munkáltató polgárságnak meg kell értenie annyi évtized után, hogy a munkásság egészségügyi, anyagi és erkölcsi védelme első kötelessége. Ha másért nem, saját jól felfogott érdekéből kell megértenie a polgárnak, hogy az erős, egészséges munkás a termelés alkotó részese, míg a beteg csak terhet ró a társadalomra.

Sokat tehetnek a munkaadók a maguk hatáskörében. A kifáradást kell megakadályozni és máris erősebbé és értékesebbé tenni a magyar dolgozókat. A kifáradást számtalan tényező befolyásolja, melyek közül főleg a ruházat, az üzemhelyiség hőmérséklete, a munkaterem levegőjének változása, az üzemek világítása, az üzemben fejlődő por és gáz, a munkával kapcsolatos láрма, zaj, a munkahely szárazsága, nedvessége, a szükséges munkaeszközök, az anyag, avagy a képződött melléktermékek sajátosságai, a munkahely távolsága a lakástól, lakásvizonyok, a szabadidő felhasználása stb. stb. bírnak jelentőséggel.

Hosszas lenne felsorolni, hogy milyen anyagi és erkölcsi kötelességek vannak társadalmunknak, hogy a dolgozó kifáradását minden vonalon megakadályozzuk, de mindez csak akkor valósulhat meg, ha a társadalom közelebb emeli őket magához, ha mellé áll és segít kezét nyújt nekik, ha szeretettel és türelemmel vezeti őket vissza a nemzeti alapra és az igaz keresztény öntudat szellemébe. (m. t.)

lehet következtetni, hogy az olasz király, a trónörökös és Badoglio tábornok Palermóban tartózkodnak. Valószínű, hogy ebben a városban lesz az elmenekült olasz kormány székhelye.

KINEVEZTEK RÓMA ÚJ TERPARANCSNOKÁT

Róma. (Ep.) Német és olasz kato-

A helyzet a Vatikánban

Vatikánváros. (Rador). Vatikánvárosi körökben, bár fontolóra veszik az olaszországi helyzet teljes súlyosságát, továbbra is nyugodt magatartást tanúsítanak. Az eseményeket a legnagyobb figyelemmel és bizalommal kísérik. A Szentatyva vasárnap magánképviseletében szentmisét mondott, majd több magánkihallgatást tartott. A Vatikán kapui vasárnap is zárva maradtak s a nagy bronzkapu csak olykor-olykor nyílt meg, amikor egy bitoros, valamely magasrangú egyházi személyiség vagy a Vatikánváros valamelyik polgára távozott a Vatikánból. A Vatikánváros csendőrsége fegyveres őrszolgálatot teljesít.

mai hatóságoknak Rómában létrejött megállapodása értelmében Róma katonai térparancsnokává Calvi di Bergio tábornokot, az olasz király egyik vejét nevezték ki. A német csapatok a város külső területein maradnak és csak a német követséget, az EJAR-rádióállomást és a telefonközpontot szállják meg.

LEVERT KOMMUNISTA FELKELESEK ITALIÁBAN

Milánó. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Badoglio államcsinyje után

Bozsiloff eddigi pénzügyminiszter alakította meg az új bolgár kabinetet

Szófia. A bolgár távirati iroda jelenti, hogy kedden délelőtt 10 órakor a bolgár kormányzó-tanács tagjai aláírták az új kormány kinevezéséről szóló rendeletet.

A kormányt Bozsiloff eddigi pénzügyminiszter alakította meg. A Filoff-kormány három volt tagja, a közoktatásügyi, a munkaügyi és az igazságügyminiszter megtartotta tarczáját. Bozsiloff a miniszterelnöki tisztség betöltése mellett továbbra is ellátja a pénzügyminiszteri teendőket.

AZ ÚJ BOLGÁR KORMÁNY ÖSSZETÉTELE

Szófia. (Rador). A kormányalakítással megbízott Bozsiloff, volt pénzügyminiszter megalakította az új kormányt, amely a következők:

Miniszterelnök és pénzügyminiszter: Dobro Bozsiloff. Külügyminiszter: Sava Kiroff, volt ankarai követ. Hadügyminiszter Ruseff

tábornok. Belügyminiszter: Docho Hristoff képviselő. Földművelésügyi miniszter: Ivan Becsiloff. Kereskedelmi, ipari és munkaügyi miniszter: Ivan Vasoff képviselő. Közoktatásügyi miniszter: Josoff tanár. Igazságügyminiszter: Partoff dr. Közmunkaügyi miniszter: Vasilieff mérnök.

Az új kormány kedden délelőtt tette le az esküt és utána Simeon cák elé járultak névnap szerencsekívánataikkal. Az új kormány listája nagy része a régi kormány minisztereiből tevődik össze. Bozsiloff miniszterelnök a lemondott kormány legrégebbi minisztere volt. Kiroff és Ruseff tábornok minisztereken kívül a másik három új miniszter a többségi képviselők sorából került ki akiket a régi kormány politikájának támogatóiként ismernek. Sava Kiroff miniszter Bucurestiben mint követ képviselte Bulgáriát.

Moszkva tanácskozásokra hívja a görög kormányt

Ankara. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Ankarai görög körökben úgy tudják, hogy a szovjet kormány, balkáni érdekeire hivatkozva, arra kérte a görög emigráns kormányt, kezdjen politikai tárgyalásokat a Szovjetunióval, abból a célból, hogy közeledést hozzanak létre Görögország és Oroszország között és a görög

emigráns kormány székhelyét Kairóból tegyék át Moszkvába. Ankarai körök a szovjet felhívással szemben elfoglalt görög álláspontot még nem ismerik.

Jugoszláv körökben — mint a fenti jelentés megjegyzi, — a szovjet kormány hasonló lépésre számítanak.

A pápa áldása

XII. Pius legutolsó beszédének több időszerű része mellett volt egy olyan részlete is, amelyet többször lehetett a hatalmak felé forduló pápák megnyilatkozásaiban látni a történelem folyamán. Sok embernek bizonyára fel sem tűnt, mert egyszerű jámbor formulát láttak benne, amelynek az a feladata, hogy a keményen időszerű figyelemzavarásokat tompítsa és enyhítse. Ez a részlet a kétszer is elmondott áldás, amelyet a hadviselők és minden hallgató felé küld. Pedig ez az áldás nem jámbor formula, nem enyhítés, hanem fegyver. A pápák mindannyiszor felhasználják, valahányszor a hatalom elvadult formájával találkoznak szembe. Már Péter megáldotta Rómát Néro idején. Megragadóan érzékelteti az áldás transzcendens erejét Sienkiewicz a Quo Vadisában. A pápának ezzel a transzcendens erővel teli fellépése téríti vissza Attilát a hagyományok szerint. Gertrud Le Fortnak, a neves német írónak van egy érdekes regénye: A gettóból jött pápa. A regényben a zsidószarvasú ellenpápa, és a német császár ostromolják Szent Péter székét. Mind a kettő a pápai áldás sulya alatt roppan össze. Egyszerűen megáldja mind a kétőt a kereszt jelével. Az ellenpápa, aki mindent vállal és akart az egyház dicőségére, a tudományt, művészetet, hatalmat, egyet nem tud vállalni; a keresztet, azaz a teljes áldozatot és az alázaot. Ezért borzong és fél a keresztől, de ezért hajlik meg Canossaig a császár is. Nem bírják el sulyát.

Most, hogy a pápa egyre messzebb távolodik a minienkori időszerű politikától, ismét többször nyúl a régi fegyverekhez: az imához és a kereszt jeléhez. A régi gesztus hatását meg lehet magyarázni lélektani okokkal is. Akkor volt a kereszténység társadalmi tekintélye és aránya a kultúrát jelentette, hogy még a császár és az ellenpápa sem vállalták az ellenállást vele szemben. Hogyan, milyen lélektani módon hatnak a mostani pápa imái és áldásai, nem tudjuk ebben a pillanatban. De bizonyos, hogy sokmillió keresztényben elindítja a pápa magatartása a politikai és a hatalom fogalmának alapvető ártérteklését.

Igen érdekes ebből a szempontból rámutatni arra, hogy a mostani pápák új korszakot nyitnak az egyház történetében. A kezdet kezdetén Péter és közvetlen utódai a katakombákban indultak a történelemnek. Mikor a kereszténység államvallássá lesz és győz, hozzá kell nyulnia a világi hatalomhoz. Azáltal, hogy maga is politikai tényezővé válik, hatalmas fejlődést indít el, mely a reneszánszban csúcsosodik ki. Innen azonban ketté válik a népek és a pápák útja. A papától lassanként elvesznek minden politikai hatalmat abban az értelemben, ahogyan a politikai hatalom a népekben és az országokban nyilatkozik meg, míg végül Napoleon foglya és a Vatikán száműzöttje lesz. S akkor, amidő az azt hiszi a politikai élet, hogy a pápa megszűnt tényező lenni, újból növekedik tekintélye.

Mi van e tekintély mögött? Az, hogy új utra lépett, helyesebben utjának új szakaszára. Ez az utszakas egy lelki világot jelent. A pápa elhagyta a földi hatalom köreit, a kereszténység, a lényegük felé fordul, függetlenül az egyes vallásoktól és felekezetektől mindenütt. Az emberek ráunak a gögre és erőszakra, mert be kell látniuk, hogy végül is csak zsákutcába vezet.

Abból az állapotból, ahol most van a világ, csak felfelé lehet kijutni, nem jobbra és nem balra.

Még a tél beállta előtt látogassa meg
Buzias-fürdőt
Fürdőidény október 4-ig.

A Brenner és Szicília között...

Az olasz események történeti filmje, jelentések és helyszíni tudósítások alapján

Hat nap óta a mostani világháború egyik legizgalmasabb fejezete játszódik le szemünk előtt. E történelmi események hátterének megvilágításához nyújtanak rendkívül érdekes adatokat az alábbi jelentések és beszámolók.

Az olasz fegyverletétel közvetlen előzményeivel foglalkozva a Nemzetközi Sajtótudósító kiemeli hogy a német hadvezetőség már idejében megtette biztosító intézkedéseit mert már július végén bizalmatlanságot keltő jelenségeket figyelt meg. Így Észak-Olaszországban nagyobb csapatösszevonások, ezen felül az olaszországi német vasúti forgalom ellen szabotázs-cselekmények történtek. Az olasz hadvezetőség nehézségeket gördített az itáliai német egy-

„Politikai üzem” a szövetséges főhadiszálláson

Mint a Nemzetközi Sajtótudósító Bernből jelenti, az Olaszország kapitulációjához vezető egyes előzményekről elsősorban közölt tudósítást a „Schweizer Illustrierte Zeitung” a szicíliai előretolt szövetséges főhadiszállás külön rádiójelentése alapján.

Eszerint augusztus 30-án Eisenhower előretolt főhadiszállásán a szó legizgalmasabb értelmében lázas tevékenység folyt. Új rádióállomásokat állítottak fel és feltűnt, hogy jelen volt Eisenhower politikai tanácsadóinak körülbéli egész kara, amely részben Észak-Afrikából érkezett. Szeptember

Lehull a lepel

A következő napokon a megfigyelők állítják olasz hadseregbeli egyenruhát látók. Mint a svájci lap kiemeli, gyakran volt ezek között „egy koros, legmagasabb rendfokozatú tiszt, akiről már sokszor volt szó a világ nyilvánosságára előtt”. Szeptember 8-án lehullt a lepel a titokról.

Bár talán elképesztően hangzik, a tudósítás azt mondja, hogy minden olasz hadi-

segek elé — állapítja meg a továbbiakban az NST. jelentése, melyet a Rador ismertet. Az olasz csapatok körében hamarosan megmutatkozott az ellenszenv a németekkel szemben. A vezető olasz parancsnok már július végén parancsot adott arra, hogy tüzeljenek a német alakulatokra. A tisztikarnak köszönhető, hogy ezt a parancsot nem teljesítették. Néhány nap múlva a német táviró- és távbeszélő vezetéket Garda és Verona között 409 méteres hosszúságban elválták. Szeptember 7-én azután, egy nappal a fegyverszünet bejelentése előtt az olasz alpesi vadász-kötélekek és bersaglieri-alakulatok megszállták a Brenneret. Másnap a rádió világgá röptette a hírt, hogy Itália letette a fegyvert.

4-én a szövetséges főhadiszálláson a „politikai üzem” ismét alábbhagyott. „Valami egészen nagyra kellet történnie.”

A svájci lapnak a Nemzetközi Sajtótudósító által továbbított tudósítása aztán kiemeli, hogy a következő napokon Cunnigham tengernagy és munkatársainak egész kara szőrszertű éjjel-nappal dolgozott.

Ezek a napok környezetében gyakrabban lehetett látni egy sereg tisztet, akik ezen a helyen egyenruhák miatt különösen feltűntek. Ezek ugyanis olasz tengerészegyenruhák voltak.

hadjának fekete és kék festéket adtak ki, hogy a legfelső fedélzetet hatalmas színes koronggal lássák el, amelyet a fegyverszünet napján a szövetséges repülők felismerhettek. A tudósítás vége rámutat arra, hogy a fegyverszüneti feltételek korrekt végrehajtásának biztosítékául egy igen magas olasz személyiség marad Sziciliában kezésként.

Lisszabonban kezdődtek a tárgyalások

A Badoglio kormány által végrehajtott fegyverletétellel kapcsolatban — jelentette a Rador — az angol hírszolgálat diplomáciai szerkesztője a következő részleteket közölte:

Badoglio marsall már augusztus első felében tudomására hozta az angol kormány-

nak, hogy hajlandó a szövetségesek oldalára állni.

Az első tárgyalások Lisszabonban történtek. Miután a szövetségesek az olasz diplomatának tudomására adták, hogy csak feltétel nélkül megadás ellenében hajlandók fegyverszünetet kötni, az egyik olasz tábor-

nok, a Mussolini bukását követő héten, Badoglio megbízásával Portugáliába utazott. Utközben előbb a madridi angol követéségen, majd Lisszabonban is előterjesztette a Badogliótól kapott írásbeli felhatalmazás alapján, hogy Olaszország kless a szövetségesek oldalán Németország felől fordulni. Az angol kormány ezt az ajánlatot előterjesztette az Egyesült Államok kormányának is és velük egyetértésben kijelentették, hogy hajlandók megszüntetni az ellenségeskedést, ha Olaszország elfogadja a szövetségesek feltételeit. A feltételeket Lisszabonban Anglia ottani követe az Egyesült Államok megbízottjának jelenlétében közölte.

Szeptember harmadikán

Az olasz tábornok nem tudott végre választ adni és ezért — a feltűnés elkerülése végett kerülő úton — visszatért Rómába. Ott Badoglioék már nem tudták kívánni visszatérését és egy másik tábornokot küldtek Lisszabomba. Szándékuk ösztönzéségen bizonyítására ezzel a második tábornokkal küldtek egy Afrikában fogságba ejtett angol tábornokot is, akit ezért szabadon bocsájtottak. Röviddel ezután az olaszok első küldöttje, Rómát megjárva, Sziciliába érkezett a Badoglio kormány válaszával, ahol Eisenhower tábornok a másik olasz tábornok kíséretében már várta. A két tábornoktal közölték, hogy az angolszások nem változtatják meg feltételeiket. Erre az egyik olasz tábornok ismét Rómába utazott, hogy 24 órán belül meg hozza a végleges olasz választ. Szeptember 3-án azután Eisenhower tábornok főhadiszállásán, Eisenhower tábornok vezérkarának főnöke, Badel Smith és olasz részről a megbízott Castellano tábornok, Badoglio vezérkari főnöke aláírták a fegyverszüneti szerződést, amely tényleg értesítették az Egyesült Államokat és a Szovjetet.

Mit látott a Brenneren egy német haditudósító?

Az olasz kapitulációt német részről vilámgyors intézkedések követték. Günther Weber, az Euróapress külföldtudósítója, aki a szicíliai harcokról helyszíni tudósításokban számolt be, a következőket közli a Brenner-szoros megszállásáról:

— Legalább két hadosztálynyi olasz gyolagságot láttam tegnap a Brenner-szoros aszfaltútján Németország felé meneteln. Az olasz alpini és bersaglieri katonák, fegyvereiktől eltekintve, minden holmijukat magukkal vitték és lovaikat is megtartották. A fontos brenneri vasútvonalon a forgalom egyetlen órára sem szakadt meg. Német katonák elmondották, hogy itt-ott lövéldözésre került sor, de komoly ellenállást az olaszok nem tanúsítottak. A brenneri állomás olasz vasúti tisztviselői teljesítették szolgálatukat. Néhány perc múlva megérkezésük után a Birodalomból hozza vonat futott be a brenneri állomásra, amely tele volt német vasutasokkal, akik „német véderő” feliratu karszalagokat viseltek. Ebben az órában ezek a „közlekedési katonák” már mindenütt helyükön vannak Észak-Olaszországban és sok ezer farsuk követi őket.

Lehajtott fővel...

— A második, ami feltűnt a Brenneren, hogy mindenütt óriási hegyekre tornyosult a fegyver és lőszer és ezek a hegyek egyre nőttek, mert a német katonák állandóan hordták ide az olaszoktól elvett fegyvereket, géppuskákat, löszertel telt ládákat és robbanóanyagokat.

Egy olasz tiszttekből álló menetoszlop, akiket épp most fegyvereztek le, lehajtott fejjel ment el mellettünk.

A Cesare Battisti kaszárnya nagy udvarán, amely néhány kilométernyire van a brenneri állomástól és az első nagy olasz kaszárnyában a határon túl, rengeteg lefegyverezett katona áll. Hasonló fegyed az összes falvakban s városokban, amelyeken Verona felé áttuzozom.

— Mialatt a lefegyverezett olasz katonák menetoszlopaj észak felé vonultak, friss német csapatok, gépesített kötélekek, valamint hegyi alakulatok menetelnek teljes harci készségben a dél felé vezető utakon és szorosokon át...

A FÜHRER BESZÉDENEK BERLINI VISSZHANGJA

Hitler beszédét nem a külföldnek szánta

„Berlini vélemény szerint a német népet Hitler beszédéből főként a légitámadások megtorlása érdekli — Miért halasztották el az új fasiszta kormány összetételének közlését?

Berlin. A Nemzetközi Sajtótudósító jelenti. Berlini politikai körökben rámutatnak arra, hogy Hitler Adolf pénteki beszédét a német népek szánta. A beszédet a vezéri főhadiszállás különjelentése előzte meg. Ez a két körülmény magyarázza, hogy miért volt ez a beszéd a legrövidebb azok között, amelyeket a Fühler eddig nagy politikai eseményekről tartott. A 16 perces rádióbeszéd hangjából érezni lehetett, hogy az olaszországi események megnyire bántották a Fühler érzéseit. Berlini vélemény szerint az a barátság, amely Hitert Mussolinéhoz kötötte, lényegesen tényező volt az elmúlt évek német-olasz politikájában. A keserű szavak, amelyeket Hitler mondott, részben e barátsághól kifolyólag magyarázhatók.

A közvélemény számára udonság volt a Fühler-beszédben az a lelepezés, hogy Mussolini 1939-ben az olasz hadüzenetet, amelyre szerződésileg kötelezte volt, nem tudta keresztülvinni a királlyal és azokkal a katonai körökkel szemben, amelyek most júliusban, Badoglióval együtt, őt megbuktatták.

A LEGI HÁBORÚ

Ezenkívül ez volt az első eset, hogy Hitler olyan határozottan közölte, hogy új technikai intézkedések várhatók a régi háború terén, mégpedig nem csupán a védekezés, hanem a támadás terén is. Németországban most a beszédnek főleg erről a mondatáról hallani legtöbbször,

amelyben a Fühler bejelentette azoknak a feltételeknek a megteremtését, amelyekkel nem csupán az angolszás légitámadásokat hárítják el véglegesen, hanem hathatósan meg is torolják azokat.

AZ ÚJ FASISZTA KORMÁNY

Feltűnt Berlinben, hogy a Fühler beszédében nem foglalkozott a fasiszta-ellenkormányval. A kormány összetételét természetesen csak maga a fasiszta kormány közölheti.

Még nem tudják, hogy az Észak-Olaszországban tartózkodó kormány Róma helyett északolaszországi városban rendezi-e be székhelyét. A kormány összetételének közlését valószínűleg azért halasztották el, mert egész sor fasiszta vezető személyiség, akinek sikerült a letartóztatást elkerülnie, amellyel a közben Rómából elmenekült Badoglio-kormány fenyegette, még uton van, hogy eljusson az új fasiszta-kormány székhelyére. Berlini politikai körökben úgy tudják, hogy Farinacci államminiszter és volt párttitkár mellett Pavolini volt propagandaminiszter, Benci volt korpórációs-miniszter, Preziosi államminiszter és még sok más, idejében biztonságba jutott.

Territoriális kérdéseket a Fühler beszédében nem érintett, nem is szólvá az olasz királyi ház jövőjéről, mivel a beszédet nem a külföldnek szánta. Ezenkívül az események rendkívül gyors ütemben folynak.

Fehér özvegyek

— így hívják most Franciaországban azokat a menyasszonyokat, kiknek vőlegénye a harctéren vagy a hadifogságban meghalt s akiknek özvegyi jogait elismeri a törvény, adományozván nekik a hol, vőlegény nevét, s akiknek özvegyi rangját elismeri a nép, adományozván nekik a költői díszet: „les veuves blanches”, a fehér özvegyek.

Igy nevezik a franciák műt blanche-nak, fehér éjszakának az úrviasztott, álmatlan éjszakát, vois blanche-nak, fehér hangnak a színtelen hangot, s vers blanche-nak a rimtelen verset s így nevezik — Georges Duhamel nyomán — guerre blanche-nak fehér háborúnak, azaz vértelen háborúnak az 1938-as esztendő. Miért ne lehetnének hát fehér özvegyek is?

És most csodáljuk meg újint a franciát: a nyelvet, mely akkor a legköltőbb, mikor a legvalóságosabb s a népet, mely, ime, akkor a legfranciább, mikor a legszerencsétlenebb. Hiszen azért nagy nép a francia, mert a legemberebb; nem hívós tökély s nem csuszó-mászó alj — mindazt, ami emberi nemünkben nagyszerű és Isten képepe teremtet dicsőség s mindazt, ami beléje plániát gyarlóság, benne egyaránt fölhálálhatod: legnagyobb, mert a legemberebb.

S azokhoz, kiknek nővéreit a francia népek nyelvében élő — s ime: virágzó — szelleme ma a „fehér özvegyek” tündéri szépségű — tündérien valósgos — címével ékesítette fel: a francia nőshöz gyengéd mozdulattal hajoljunk vissza most. Tegyük meg emlékedre az utat veuve Chicquot-tól a veuve blanche-ig. Chicquot özvegyének piros pezsgőimkékjéül a fehér özvegyek gyászosan facér, halovány főkötőjég. Gondoljunk a francia nőre, aki hol Veronika, hol Mária Magdolna orcáját fordítja felénk, akiknek anyyja, a római nő, hol a Graecusok anyjának büszke mozdulattal mutatja, hol kibontott sárga hajjal osont a Suburrán. Esméletünk mélyén lobbajon föl a roueni máglya, melyet a Jeanne d'Arc-ban testéül vált francia nemzeti becsület alá idegen parancsok francia kesekkel rakattak, tipegjen át szívünkön egy pillanatra Lésieux szentje, a szelíd kis Teréz, aztán vegyük észre a nyaktól körül a tricolore-öket, férfiu nemünk örök bíráit, kik összehuzotj szemmel figyelik, hogy tud, vagy nem tud meghalni a férfi, majd villanjon szemünkbe „a nagy század Pythiájának”, Théroigne de Méricourt-nak, a gyönyörűnek és zseniálisnak kokárdája s kardja, amint fején frigiai siphkával kiáltja a jakobinusok klubjában: „Mutassuk meg Európának, hogy a francia nők méltók a Világosság szavára!”

Nézzük a francia nőket! A vértanu szenteket, s apácákat, és az, akik az Esz istennőjévé koszorúztak; és azokat, akik 1848 és 1871 torlaszai fölött állottak. Nézzük őket mint bucsuzkodnak a Somme, a Marne, az Oise partjaira induló fiaiktól, férjeiktől s vőlegényeiktől.

Az idő nem áll s egyszer tün kipiro-sodnak a fehér özvegyek. Szegény lett az ország — s a szegénység felelősebb. S jön, sivalkodik már a sok kis Jean, Roger és Pierre. Hangjával a sok kert, az uri Monceau, a polgár Lucembourg s a proletár Buttes-Chaumont egyaránt megélik. S az örök Párizs fénykévé az Etoile-tól a Concorde-ig hatalmas sugárban kigyulnak — úgy-e, ti halovány fehér özvegyek? (r. m. a.)

— Campia Turzii-Aranyosgyéres vilamosítása. (Saj. tud.) A község vezetősége az ez évi költségvetésbe 800.000 lej vitt fel, amely alapul szolgál a község villamosításához. A tervekhez a helyigminiszter már hozzájárult és a munkálatokat hamarosan megkezdik. Campia Turzii-Aranyosgyéres házaiban így a közel jövőben villanyfény fog világítani.

Szept. 16. csütörtök
E. kat.: Kornél p.
Protosztás: Edit
Ortod.: Jozafát

Napkelte: 5 ó 37 p.
Napny.: 18 ó. 12 p.
A nappal hossza:
12 óra és 34 perc

A Déli Hirlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timișoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Brătianu 3. Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap házhöz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Telefon: 17-11.

— **Kegyeltes megemlékezés Vorbuchner püspökről.** (Saj. tud.) Most volt öt esztendeje annak, hogy Vorbuchner Adolf dr., az erdélyi római katolikus egyházmegye néhai püspöke elhunyt. Ebből az alkalomból Márton Áron megyéspüspök az albautliai-gyulafehérvári székesegyházban nagy papi segédlettel gyászmisét mondott egykori elődje lelki üdvéért.

— **Tánc- és előadó estély.** Mara Oancea és Ileana Pavel művésznők szeptember 16-án este fél 9 órakor Timișoara-Temesvárot a városi kulturpalotában tánc- és előadó estélyt rendeznek. Mara Oancea a román opera ballarina szolista, Ileana Pavel pedig kiváló zongora- és hárfaművész. Mindeketten komoly külföldi sikerekkel díszeskedhetnek, így előadó estélyüket nagy érdeklődés előzi meg.

— **Adományok.** A Magyar Népközösség bántási irodájába a következő adományok érkeztek: a dr. Kakuk-csece-mögondozó javára N. N. 150 lej, Kiss Andrásné 240 lej, K. S. 1500 lej, a Szent Erzsébet-otthon javára K. S. 1500 lej, a fratellai-ujkisdai gyermekotthon javára K. S. 1000 lej, a Kardos-telepi gyermekotthon javára K. S. 1000 lej, a hadiárvának N. N. 150 lej, a népközösségi szegényeknek Bereng Aranka 50 lej.

— **Két fiu vízhalála.** (Saj. tud.) Több cucerdai-kocsárdi gazda Iernut-Radónra vitte öröktetnivaló buzáját az ottani uradalmi malomba. Mig a gazdák a malomban foglalatostokdakt, négy fiu bivalyfogattal a szülők tudata nélkül a Maros folyó egyik mélyebb részébe hajtott. A szeker a mély vízben süllyedni kezdett, mire a két nagyobb fiu a bivalyok farkába kapaszkodott és így megmenekült. A 14 éves Tamplar Romnet és a 10 éves Marian Cornél azonban a szeker alá került és belefullt a vízbe. Holttestüket csak négy órai keresés után sikerült megtalálni.

— **Új vágóhid Resita-Resicabányán.** (Saj. tud.) A város vezetősége több millió költséggel új és korszerűen felszerelt vágóhidat létesített, amelynek felavatása most ment végbe. Ünnepélyes istentisztelet után Muresianu Axente polgármester beszélt a város fejlődéséről és mindazokról a beruházásokról, amelyeket az elmúlt három esztendő folyamán létesítettek és amelyeknek legkiemelkedőbb teljesítménye az új vágóhid.

— **Diákok orvosi vizsgálata.** (București.) A nemzetművelési minisztérium rendelete értelmében a diákok orvosi vizsgálata szeptember 15-én lesz a tanév megnyitása előtt. Ez alkalommal a diákoktól az újraoltási bizonyítvány felmutatását kéri azokról az oltásokról, amelyeket a szünet alatt kaptak. Akinek nincsen oltási bizonyítványa azokat utólag oltják be. (Rador).

— **Halálos vasuti szerencsétlenség Resita-Resicabányán.** (Saj. tud.) Buruleanu Mihai gyári munkás a pályaudvar közelében keresztülhaladt a vasuti síneken, amikor egy vonat közeledett feléje. Buruleanu nem vette észre a sötétben a vonatot, amely elgázolta. A munkás a helyszínen meghalt.

— **Akik lisztet hoznak, nem kapnak kenyérjegyet.** A timișoari-temesvári városi kczélelmezési szolgálat részéről kapott értesülésünk szerint azok a diákok, akik ellátásukra lisztet hoznak a diákokról a városha, kapnak ugyan élelmiszerjegykönyvecskéket, de az abban lévő kenyérjegyeket a közlelmezési hivatal megsemmisíti.

— **Halalos díszedés.** Sanmartin-Szentmárton Arad mellett községben Izabella Róza 52 éves asszony díszedés közben leesett a fáról, olyan szerencsétlenül, hogy azonnal meghalt.

— **Mozik műsora.** Szeptember 15, szerda: A r a d: Aro: „Az első találkozás” (Mária Denis), Corso: „Bál a kastélyban” (Alida Valli), Forum: „A sangottardói kémző” (Mariella Lotti, Osvaldo Valenti, Germana Paolieri, Leonardo Cortese), Urania: „Hamlet és Ofélia” (Pat és Patachon). — Timișoara - Temesvár: Apollo: „A zöld frakk”, Capitol: „Sötét utak” (Juliette Faber, Jean Tissier, Jaques Bauer), Corso: „A kegyencő” (Alida Valli), Thalia: „Aki veszt, nyer” (Umberto Melnati, Vivi Eioi).

— **Ügyeletes gyógyszerárak.** Szeptember 15, szerda: Arad: Földes (Eminescu-utca), Nistor (Regele Ferdinand-ut 22), Wotsch (az állomással szemben). — Timișoara-Temesvár: Belváros: Ionescu-Heyer (Mercy-utca és Unirii-tér sarok). Gyárvaros Kigyó (Traian-tér 7), Erzsébetvaros: dr. Cristea Margareta (Lahovary-tér 1), Józsefvaros: Csillag (Dragalina-tér 9), Mehala Chioareanu (Closca-utca 18). — Fratellai-Ujkisdai: Panajoth. — Freidorf-Szabadtalu: Bonomi. — Szeptember 16, csütörtök: Sibiu-Nagy-szeben: dr. Binder (Reisper-utca 9).

Olvasmányt a magyar nemzetiségű sebesült katonák számára

(București). A katonai és katonai felügyelet alatt álló egyéb kórházakban magyar nemzetiségű sebesült és beteg katonákat is ápolnak. Jótékony célu magyar szervezetek szeretettel gondolkodnak ezekre a katonákra és különböző szeretetadományokkal látják el őket. Egy dolog volt, amit eddig ezek a magyar nemzetiségű katonák nélkülöztek: az olvasmány. A Romániai Magyar Népközösség vezetőségének közbenjárására — mint illetékes helyről értesültünk, — a kormány megengedte, hogy a katonai kórházakban, valamint a katonaság felügyelete alatt működő egyéb kórházakban ápolás alatt levő magyar nemzetiségű sebesült és beteg katonák szabadon olvassanak cenzura által feltitvizsgált és jóváhagyott magyar könyveket és magyar újságokat. Jótékony szervezeteink által tehát jut-tassunk magyar könyveket, folyóiratokat és újságokat a magyar nemzetiségű katonáknak. A jó olvasmány tőrőbbé teszi a szenvedőt, jó hangulatot kelt és ezzel is elősegíti a gyógyulást.

— **Két villamosbaleset.** Timișoara-Temesvárot egymás után két villamosbaleset történt. Lesa Avram 33 éves rendőrtiszt a józsefvarosi Preyer-utcában leugrott a robogó villamosról s a pótkocsi alá került. A kocsi kerékei mindkét talpába vágtak. — A gyárvarosban a villamos elkapta Dermacsek Venczel 34 éves lakost. Az utóbbi a fején sérült meg és belső sérüléseket szenvedett.

Rádió

SZEPTEMBER 17, PÉNTEK

București: 6.55 Ebresztő, hírek, reggel hangverseny. 12.45 Hírek, 13 Román-német bajtársi óra. 13.50 Hírek német nyelven. 14 Hírek. 14.30 Sebesültek szórakoztató órája. 15.30 Szórakoztató zene. 15.40 **Katonák** üzennek. 16.40 Hírek orosz nyelven. 17 Fvőzenekari hangverseny. 18 Felolvasás. 18.15 Egyházi hangverseny. 19 Hírek német nyelven. 19.15 Szórakoztató zene. 19.25 Jogi tanácsadó. 19.45 Hírek, 20 A Rigoletto opera közvetítése. Közben 20.54—21.14 Előadás. 22.12 Hírek, sportesemények. 22.27 Közlemények. 22.32 Könyvű zene. 23.30 A műsor befejezése.

Budapest I.: 6.25 Torna, zene, hírek, zene. 8 Hírek németül, románul, szlovákul, ruszinul szerbül. 10 Hírek. 10.15 Szórakoztató zene. 11.15 Ének. 11.40 Előadás. 12.10 Zene. 12.40 Hírek. 14 Szalónegyüttes. 14.30 Hírek. 15.05 Zenekar. 15.30 Előadás. 16.15 Hárfa. 16.45 Hírek. 17 Szórakoztató zene. 17.50 Sport. 18.30 Népdalok. 18.50 Hírek, 19 Nóták zenekissérettel. 19.45 Vidám hétköznapok. 20 Hegedű. 20.25 Előadás a Vatikánról. 20.40 Filmzene. 21.40 Hírek. 22.10 Hírek németül, angolul, francián. 22.40 Világhírű mesterek muzsikálnak. 23.45 Hírek.

VEDD ÉS OLVASD!

a felekes könyvek mindenki könyvei

AZ ARADI KÖLCSEY-EGYESÜLET KIADÁSÁBAN MEGJELENT

Mikszáth Kálmán: A két koldusdiák

PUHALA SANDOR dr. előszavával
Ára 190 lej.

A legszebb és legszórakoztatóbb olvasmány.

Kapható: Braşov-Brassóban: Az Elek- és Bojér könyvkereskedésekben

Timișoara-Temesvárott: A „Missio”-üzletben

Aradon: Hegedűsnél

Lugoj-Lugoson: A Husveth-féle könyvkereskedésben

Megrendelhető a Havi Szemle címén: Arad, Str. Brătianu 2—4.

A KIS HAZIASSZONY
A kis Mancika reggeli előtt ijedte, beszalad a konyhából és azt mondja a mamájának:
— Mama, gyere gyorsan ki a konyhába, a tej nagyobb, mint a lábas!
RÉGISÉGKERESKEDÉSSEN
Kereskedő: Ez a csésze kerek háromszáz éves.

Uj gazdag ur (a feleségéhez):
Látod, neked egy egész készlet nem tart két hónapig sem.

NAGYZOL A CIGANY
Puskás csendőr kiséri a cigányt, akire rászól a szembejövő cimborája:
— Hová megy dádé?
— Nem látod, bibas — feleli az — vadászni megyek és ez az ember hozza a puskát.

„Birtok” helyett „üzem”

Agrártermelésünk energiagazdálkodása általában észszerűtlen. A kevés nagybirtokon ugyan korszerű üzemszervezési törvényei szerint gazdálkodnak s igyekeznek kiküszöbölni a kasznot nem hozó ágakat, vagy úgy észszerűsítik a termelést, hogy az rentábilis legyen. Egy korszerűen vezetett nagybirtok ugyanúgy kalkulál, tervez, ugyanolyan könyveket fektet föl s ugyanolyan könyvelési rendszerrel ellenőrzi a termelést, mint egy ipari vállalat vagy pénzintézet. A vezetője át tudja tekinteni az egész üzemet s idejében tud intézkedni, ha valahol arra szükség van. A kisbirtokos — a kevés számú kivételtől eltekintve — ismeretlen tényezőikkel termel, illetve viaskodik.

Nem ismeri a földet,

melyet szabot, amelybe vet s amelyről arat, fogalma sincs arról, hogy milyen a talaj szerkezete, milyen művelést, gondozást, kezelést igényel, nem ismeri birtokának a táperőségi állapotát, nincs kidolgozott terve a termelésről, a legrikább alkalmazkodik, a termelés korszerű követelményeire, nincs megfelelő vetésforgatója, ha van, az sem jó, nagy általánosságban sik területen buzát, kukoricát, árpat, répát, mostohább helyeken zabot, burgonyát vet, nem tudja mennyibe van neki egy mázsa buza vagy kukorica, árpa, répa, zab vagy burgonya, nem ismeri az állattartás, a hizlalás, a baromfi-élelmezés költségeit: csak folyton az időjárásra panaszkodik és mindent az Uristentől vár. Főlöszlegesen tart állatokat és gépeket, közben hiányoznak a korszerű gépei. Röviden azzal jellemezhetjük a helyzetet, hogy azt mondjuk: a kistermelőknek birtoka van s nem üzeme. „Birtok”-nak azt a gazdaságot nevezzük, amelyik apáról fiúra örökölt tudással, kezdetlegesen, külsőlegesen termel és sohasem tudja utólrni magát, míg „üzem” a korszerűen felszerelt és vezetett gazdaság, amelyik időállóan és versenyképesen állja a legsúlyosabb válságok rohamát is. A magyar parasztság sorsában, anyagi helyzetében addig nem jön fordulat, változás, amíg birtokából üzem nem lesz!

Itt rá kell mutatni

az agrárszolidaritás

problémájára is. A tizholdas gazdának is van ekeje s az ötven holdasnak is vetőgépe, holott elég volna, ha mindegyikük harmad — vagy negyedmagával tartana közösen egyet. A közös géptartás elengedhetetlen előfeltétele az új üzemi gazdálkodásnak. A magyar parasztság már átesett egyszer azokon az izgalmakon, melyek a gépek jelentkezésével járnak a mezőgazdasági termelésben. Hosszu évszázadokon keresztül a cséplés nyomtatással és cséphadaróval történt. A kéveket egymás mellé állítva nyomtatópályát készítettek, a bekötött szájú lovakat vagy ökröket azon körbehajtották, s úgy cséplették ki a gabonát. Borzasztó munka volt. A pelyvától, a portól, a szeméttől alig tudták megtisztítani a termést. Rostálták, szelnek tartották és mindent elkövettek, hogy tiszta legyen, de olyan tisztán sohasem kapták meg mint most a legrosszabb cséplőgépből. A cséphadaróval ugyanez volt a helyzet. Kora reggeltől késő estig ugyanazzal a fárasztó mozdulattal verték a gabonát. A cséplésnek ez a módja hosszú hetekig és hónapig, csűrökben egész télen át sokszor tavaszig is igénybe vette a parasztságot. A cséplőgépet egyszerre véget vetett ennek a baromi kínlódnak s felszabadította az embert és az állatot a legnehézebb és a legbutitobb fizikai munka alól.

A magyar nép izgatottan bár, de megértéssel fogadta a „tízesség”-et, azonnal meglátta benne a segítőársat, nem idegenkedett tőle, inkább alkalmazkodott hozzája és az első lépésével rögtön a helyes utra tért. Nem tagadta meg a gépet, miért egyedül nem tudta kielégíteni, s a gépet kiszolgáló munkaközösségek már akkor sejtették, hogy az új, a korszerű gazdálkodás

közösségi elvek

tőlkül vagy azok feladásával elképzelhetetlen. A magyar földműves nem lehet

Örökbefogadás

Irta: BÉRCZY LAJOS

Négyen nyaraltunk, unokatestvérek, a bácsi birtokán. Négy vásott kölyök.

Elképzelhető, micsoda vad játék- és kalandszomjával vetettük magunkat a birtokra. (Bácsink családijával oda volt nyaralni). Eleinte koscsiztunk, lovagoltunk, vadásztunk, gyakran volt úgy, hogy időnkkel mit sem tudtunk kezdeni. Egyik ilyen télen reggelen főhadiszállásunkon, a kerti házban azt mondja Pulykatojás:

— A cselédasszonyok panaszkodnak, hogy a szarkák elhordják a kis csirkéket.

Felragyogtunk. A kis csirkepaprikás-jelöltek pusztulását nem nézhettük tétlenül. A bübös szarkákra kimondottuk a halálbüntetést és rögtön előszedték a Flobert-puskákat. A határon, ahol nagy fákon fészkeltek a rablók, kevés eredménnyel, sokszor elsütöttem már a fegyvert, midőn éles, vékony hangokat hallottam. Hasonlított a malac-sivításhoz. Pütyventetem Pulykatojásnak. Hallga!

— mondom neki — mi ez? — Malacsivítás? — mondja ő — de hogy kerül ide malac? Keressük meg. Pár perc múlva már kiáltja Pulyka: Megvan! De nem malac, hanem gyerek! — Ne beszélj! — ordítom s rohamok. Csakugyan, egy buzakereszt tövében kis baba fekszik és ordít. Már ekkor ott tolongunk mind a négyen és nézzük mint csodát. Egyszerű szülők 5-6 hónapos fiugyermeke — foglalja össze a látotakat Pulyka. — Kített gyerek — véll Gólya, a hosszalábú fiu. — Gonosz szülők — sajnálkozik Veréb. Benem megindult a fantázia. — Fogadjuk örökbé — mondom bolondul. A másik három ledjeden néz rám, de csak egy pillanattig, a következőben már kórusban kiáltjuk: Ugy van! Hljen! Fogadjuk örökbé!

A kised, mintha elhatározásunkat hálával fogadná, egy perces színetet tartott az ordításban.

Veréb bejelentette, hogy neki van egy doboz pudere s fontoskodja hozzá-tette: Hintőpor nélkül nem lehet gyermeket felnevelni.

Boldogan vettük tudomásul s hogy senkivel se találkozzunk, kerülő uton belopódtunk a kerti házba.

Fogadott fiunkat letettük az egyik ágyra és egymásra néztünk. A gyermek kitaróan bömbölt, bár Pulyka mulattató fintorokat vágott neki. Hosszas tanakodás után megállapítottuk, hogy éhes. Szerencsére Veréb nem itta meg reggel a kávéját. Pulyka zsebkendője egyik csücskét a kávéba merítve, a kised szájába dugta. Fiú a kised szopott. Didadal-ordításban törtünk ki, Pulykát pedig kineveztük dajkának.

Miután a kicsi, azaz Szerda jóllakott (így neveztük el Robinson mintára), ismét bömbölni kezdett. Veréb és én indulókat énekeltünk, hogy meg ne hallják kívülről a gyermekszírást. Mi baja lehet? — tanakodtunk. Pulyka felkapta és fel s alá vágatott vele, de semmi eredmény. Bölesőhöz van szokva — vélte Gólya s mi komolyan bólintottunk. Hopp, hó! — kiált Pulyka és hirtelen megállott. Az egyik kezét nézte. — Megvan — szólott roppant örömmel, — tisztába kell tenni. — Az ám — fütyentett Veréb, ilyenkor kell a puder, de pelenka is kell. — Itt vannak a szalvéták — kiáltom megörülve, hogy én is segíthetek. Négy fej érdeklődve halott a kibontakozó pólya felé. A látvány csakhamar minden kétéget kizárt. Pulyka lassan, de ügyetlenül rendbehozta a csecsemőt. Örömlinke a kised csakhamar elszenderült...

A kised aludt, mi pedig a közeljövő terveit kovacsoltuk. Verébnek eszébe jutott, hogy a kis gyermeket füröszténi is szokta a mamája. Nosza, rajta! tennőt kerestünk. A szomszéd lomtar-szobában találtunk is egyet. Lyukas volt, de kijavítottuk. Azután vizet melegítettünk, majd aggódva kérdeztük egymást: milyen legyen a fürdővíz hőfoka. A vélemények megoszlottak. Volt, aki hideg vizre szavazott, mert — amint mondotta — a gyermek edzését korán kell kezdeni. Egy másik száz fokot emlegetett. Végül is helyes érzéssel megállapodtunk a langylegben.

Végre kinyitotta szemét a gyermek s nyomban ordítani kezdett. Veréb és én rázenűtöttünk egy indulóra, Pulyka pedig szájába nyomta a cucát, mire a kicsi elhallgatott. Ekkor már a víz a teknőben s a kellő hőfokon csillogott, mert szerencsére találtunk egy nagy hőmérőt. Allatorvosi műszer volt, de hát mégis csak hőmérő volt. Most felesleges csak percek következtek. Oly boldogok voltunk, hogy mind a négyen anyának éreztük magunkat. Szerda gögicsélt, sikoltott, kacagott a vízben. A sarokban Pulyka oly ügyesen, mintha soha sem csinált volna egyebet, pelenkát mosott.

Es ekkor hirtelen az öreg kertész bekopogott az ablakon és ezt a bombamondatot dobta közénk: Urfiak, elég volt a játékból, a gyereket vissza kell már adni az anyjának! Majd hanyatt estünk. Kirohantunk az öreghez... De mit mesélem bővebben... Kiderült, hogy a kis gyermek anyja a falubeli Sás Péterné. Azért hagyta magára a szerbket, mert vizért ment egy mesz-szűb kútra. Mi ezalatt találtuk meg az örökbefogadottat.

S P O R T

Megnyitották a finn sportmuzeumot

Ünnepélyes keretek között nyitották meg a helsinki olimpiai stadionban a finn sportmuzeumot. A gyűjteményben a megnyitáskor 2200 darabot tartottak nyilván. Ezek között vannak 4000 éves sítalpak, de ott van az a síléc is, amit Svinhufvud elnök Szibériában faragott. Külön érdekessége a muzeumnak Nürmi

futócipője, valamint a sokszoros világbajnok Thunberg korcsolyacipője.

KÜLFÖLDI SPORTEJEDMÉNYEK

A belga Reiff a brüsszeli stadionban rendezett versenyen 2000 m-en 5:15.8-as nagyszerű belga csucst futott. Eredménye jóságát mutatja, hogy Hägg világcscuza 5:11.8.

szuverén ur a maga kis gazdaságában, nem zárkóztatik el a szomszédjától, a társaitól, hogy úgy termeljen és éljen, mintha körülötte senki más nem lenne, mert ez az önző személyi, illetve egyéni önállóság a legveszedelmesebb. Ha nem lép ki a saját köréből és nem találkozik hasonló helyzetben levőkkel, s azoknak törekvéseivel, akkor soha nem tudja felszabadítani magát a nehéz fizikai mun-

ka alól; továbbra is paraszt marad, olyan földműves, akit a természet lenyűgöz, erőt fogvatartanak s örökös sorsa a megerőltető fizikai munka, a szolgaság és a szegénység lesz. Gépek nélkül nem élhet, nem termelhet a magyar parasztság sem, s hogy gépeket tarthasson és azokat észszerűen felhasználhassa, szövetkeznie kell a társaival!

NEVES NEMET BUVARHAJOKA-PITANY AMERIKAI FOCSÁGBAN. (Berlin) Annak a német buvárhajónak a parancsnoka, aki az USA egyik legnagyobb repülőgépanyahajóját az Ang Royal-t elsüllyesztette, amerikai fogságba került. Buvárhajóját a brazilai partok közelében az amerikai haditengerészet egyik járőr-egysége megsemmisítette. A parancsnokot hat matrózával együtt megmentették. A parancsnok Friedrich Guggenberger sorhajóhadnagy.

A DANIAI NEMET FŐPARANCSONOK UJABB FIGYELMEZTETÉSE. A Nemzetközi Sajtótudósító Jelenti: A dániai német katonai főparancsnok újabb figyelmeztetést adott ki, amelyben többek között a következőket mondja: „Az utóbbi időben feleőtlen, többnyire külföldi elemek, robbantásokat és más szabotázs-akciókat hajtottak végre vagy kíséreltek meg az északjütlandi vasútvonalakon. Ezáltal nehézségeket és veszedelmeket okoztak nem csupán a katonai szállítványok, hanem a polgári vasúti forgalom számára is. A jövőben az ilyen merényleteket minden eszközzel megakadályozzuk. Mielőtt olyan eszközökhöz nyúlánk, amelyek következményei sajnálatosan a jóérzésű és rendezetők lakosságát is sújtanák, felszólítjuk azt, hogy működjenek közre a szabotázsok megakadályozásánál”. A főparancsnok ezután közli, hogy 20 000 korona jutalmat kapnak azok, akik sejttenek a szabotázsakció megakadályozásában.

AZ ELSÜLLYESZTETT „ROMA” OLASZ CSATAHAJÓ. (Berlin) Szárdia közelében, mint ismeretes, német harcirepülőket elsüllyesztették a „Roma” nevű olasz csatahajót. A csatahajót 1940-ben bocsátották vízre, vízszorítás 35 ezer tonna volt. A „Roma” volt egyben az olasz flotta főparancsnokságának főhadiszállása. Legénysége 1350 főből állott gyorsasága óránként 30 tengeri csomó volt. A „Roma” a lectorszárth fegyverekkel volt ellátva és fedélzetén három vízirepülőgépet is hordott. (DNB).

AMERIKAI ÓHAJ: ROOSEVELT ELNÖKÖLJON A BEKÉTÁRGYALÁSOKON. (Amsterdam). Washingtoni politikai körök szerint Amerika nagy része azt kívánja, hogy Rooseveltet 1944-ben újra válasszák meg az Egyesült Államok elnökévé, hogy ilyen minőségében elnökölhessen a béketárgyalásokon.

ELSÜLLYESZTETT FRANCIA HALASZHAJÓK. (Berlin) Angol vadászrepülőgépek a Szajna torkolatában elsüllyesztettek szeptember 11-én két francia halászhajót. (Rador).

LEÉGETT OROSZ ARURAKTÁR STOCKHOLMBAN. (Stockholm). A svéd fővárosban kigyulladt és leégett a Szovjet kereskedelmi kirendeltségének nagy áruraktára. A raktárban sok továbbszállításra váró gép is elpusztult. Azt hiszik, hogy gyújtogatás történt, amelynek politikai háttere van.

CSANGKAJSEK KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK. (Tokió). Csungkingből érkezőt jelentés szerint Csangkajsek tábornokot megválasztották Csungking-Kína köztársasági elnökévé.

HETES IKREK MEXIKÓBAN. (Stockholm). A Dagens Nyheter jelenti az United Press alapján hogy Samors mexikói városban Quirez Brigida, egy farmer felesége hetes ikreknek adott életet. A csecsemők közül hat fiú és egy leány van.

Apróhirdetések

POLOSKAJA van? Forajlon Lovas Karoly poloskairtóhoz Arad, Oituz-utca 111. vagy szivességéből Girauschek borbélyhoz, Eminescu-utca 28. (273)

ELADÓ vassztergapad, sima 2 m. 20 cm. csucstáv. Kovács, Arad, Luther-tér 3. (261)

HATSCHEK-ÜGYNÖKSÉG, Arad, Carol-körút 17, távbeszélő 16-95, 17000.000; muresparti kilenclakásos bérvilla, 14000.000; rendőrség közelében emeletes, 7000.000; belvárosi, emeletes háromszobás lakásokkal, 5500.000; emeletes tizlakásos bérház fele részre, 4000.000; belvárosi üzletes sarokbérház, 2900.000; Horia-utcánál háromszobás kertes magánház, fűrdőszobával, 1500.000; perneavai hatlakásos jól jövedelmező, 750.000; textilgyárnál magasföldszintes korszerű kétlakásos. (266)

Lak- és festékgyár a Regátban keres **mestert** a gyártáshoz. A ajánlatokat a timisoarai „Festékgyár” jellegére kérik.

HAZ eladó, 2 szoba, konyha, kamara és mellékhelységek vannak benne. Arad-Guciártelep, Randunicu-utca 27. (2200)

VENNÉK egy háromajtós nagy szekrényt, Arad, Constanta Hodoş-u. 13, vagy távbeszélő szám 24-41 alatt. (2201)

RÉGI konyha- és szobabutor eladó. Arad, Luther-tér 3. (2202)

VASKAZETTA, ebédlőszőnyeg, függöny, szentkép eladó. Arad, Mossótzty-telep, Horia-utca 2. (2203)

DIPÉSZ-segédet alkalmaz Schubert, Matei Corvin-utca 6. (2204)

FORUM-MOZI. ARAD
Lávbeszélő 2-10
Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.

Ma! **A szerelem és a szenvedély filmje**
A san gottardo-i kémnő
Mariella Lotti, Osvaldo Valenti, Germana Paolieri, Leonardo Cortese

NAGY Singer-varrógép és egy mángorló eladó. Arad, Simion Balint-utca 1. Délelőtt. (2204)

SEJÁRONÓT egész napra, munkásnöket könnyű munkára alkalmazok. Arad, Filotei-utca 14. szám. (2205)

HADMENTES béresgazdát felfogadok október 1-re, Aradhoz közel fekvő gazdaságomba. Érdeklődni lehet Ganther János tárgyán. Zimondul-Nou. (2206)

MAGÁNOS urhoz hávezetetőnőnek elmennie, háztartásban tökéletes nő. Esetleg kis családnak. Minden házimunkát elvégzek. Jó bánásmódot várok. Arad, Sft. Dumitru-utca 4. szám. (2207)

KÖZÉPKORU kifutó fiu vagy leány állandó alkalmazást talál „Ardealul”-könyvkereskedésben (volt Sándor) Arad, Regina Maria-körút 10. (2208)

BUTOR és egyéb ingóságok beraktározása. Arad, Regele Ferdinand-körút, 21 szám. az udvarban. (2209)

ARO-kert, Arad Lávbeszélő 24-45

Ma a francia filmipar remek kiállítása **HATAN VOLTAK** a legújabb francia színészekkel. Rendkívül i film. Mindenkinél látnia kell. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor a kertben.

ELADÓ gyermekjáró-iskola, Arad-Mossoztzy-telep, Razvan-utca 7. (2250)

JÓ fizetéssel megbízható mindenestől azonnal alkalmazok. Arad, Victoriei-ut 16. sz. (2251)

HÁROM fehér fajkeske eladó. kettő nőstény, egy bak, fél évesek. Arad, Victoriei-ut 16. szám. tisztviselőtelep. (2252)

14 ÉVEN felüli jó családból való fiú; kovácsinasnak felfogadok. Cim Chisineu-Cris-Padurani. (2254)

GYERMEKKOCSI, korszerű, sötétkék, eladó. Fabrici-utca 22. (2253)

ELADÓ 1000 drb. új téglá, több társzeker és hirtőkerék, Arad, Subcetatea, Hector-utca 2. (2255)

FŐZNI tudó mindenestől bejárónőt alkalmazok. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-u. 4. (2256)

EBÉDLŐ-asztal, szalonberendezés, jó karban, olcsón eladó. Arad, Mocioni-utca 21. szám, sarokház. (2257)

GYÖNYÖRŰ szép francia gobelinek, alpakka dísztárgyak, márkás képek eladók. Arad, Gheorghe Lazar-utca 5. (2258)

ÓCSKA heverő eladó. Carol-körút 12. első emelet 3. szám. (2259)

REZÁGY matracal, lőszormatracok, hordó-leeresztőkötél, fiókos szekrény, számovár bronz poharakkal, férfiruhák és cipők eladók. Arad, Mocioni-utca 10. (2260)

Timisoarai Temesvári **CORSO-MOZI** Előadások 3, 5, 7, 9-kor TELEFON: 38-95

ALIDA VALLI játszik **A kegyencnő-ben** CARLO LOMBARDIVAL

VÁLLALOK tanítást elemít és 4. ik licencemig. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. (2261)

UGYNEVEZETT „kacsázást” mérsékelt áron tanítok. Kezdek és haladók oktatását egyaránt vállalom. Steckl mérnök, Arad, Ciotea-utca 17. (2262)

KIFUTÓFIUT, 15—16 éveset, azonnalra felfogad Löbl könyvkereskedése, Arad, Goldis-utca. (2266)

ELCSERELNEM vasuti állomás közelében levő lakásomat 2 szoba-konyhával, kamarával a Belváros körzetében. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-u. 4. (2265)

Van már **sorsjegye?**

Holnapután
kezdődik a 3. osztály húzása
Az Állami Osztálysorsjáték

50 ÉVES asszony emenne bejáró szakácsnőnek, vagy egészen. Cim: Timisoara, Regele Mihai-körút 6. A házfelügyelőnél. (7301)

ERNANDÓ
táncsoklásában szeptember 20-án, este 7-10 óra között, torna- és szlepp-tanfolyamok kezdődnek.
Beiratkozások minden csütörtökön, este 7-10-ig és vasárnap d. u. 5-10-ig.
Ugyanakkor táncgyakorló (koteria) Timisoara, I., Tepes Voda-tér 1.

GYERMEKKOCSI, redőnyös, kitűnő fehér mikkal, valamint 6—8 éves gyermeknek való trenchcoat kabát olcsón eladó. Timisoara, IV., Fröbl-u. 36. II. em. 25. (4325)

POLOSKAIRTAST vállal mérsékelt áron „Polux”, Timisoara II., Samuil Micu-u. 18. (A viziorony mellett). Jegyezze fel címünket. (7341)

Ismét olcsón és jól vásárolhat a **maradékok áruházában** Timisoara, Carol-körút 5. Doja utca sarkán.

ÖNÁLLÓAN dolgozó varróleányt és tanulóleányt felfogadok. Timisoara III., General Moşoiu-utca 12. II. em. 7. (7342)

USANIA filmszínház Arad Kellencek hűvös terem. Tel.: 12-32

Ma utoljára. Pat es Patachon **HAMLET** és **ORFIA**

Csütörtöktől. **MARIELLA LOTTI**
Gyanúsított nők izgalmas bűnügyi film

VOLT önálló női fodrásznő nőifodrász-üzlet vezetését vállalja, vagy alkalmazást keres. Csakis elsőrendű üzletben. Cim a timisoarai kiadóban. (7345)

GYERMEKKOCSI, krémszíni, tankszerű, alig használt. eladó. Megtekinthető 3. u. 6 óra után. Timisoara III., Odobescu-u. 20. ajtó 5. (7345)

Töltőtoll javítását szakszerűen és olcsón végzi **Stelzner József** írógép-zaküzetle Timisoara, I., Brătianu-tér (Kabong és Schneider mellett.)

ÜGYVÉDI titkár, jogi tanulmánnal bíró, jelenleg állás nélkül, elhelyezkednék ügyvédi irodában. Cim a timisoarai kiadóban. (7344)

KATONAI összpontosítás miatt 2 holt föld a ghirodai határban eladó 300.000 lejért. Értekezés Timisoara III., Iosif Gal-u. 5., II. em. 6. (7408)

KERESEK azonnalra jól főző mindenestől szakácsnőt. Dr. Petroviciu, Timisoara, Bulev, Diaconovici Loga 49. (5324)

KERESEK szeptember 15-re rendes, megbízható mindenestől szakácsnőt. Jelentkezés 4—5 óra között. Cim: Timisoara, II., Abrud-utca 6. (Az Apollo-mozi mellett). (7325)

MEGBIZHATÓ mindenestől felfogadnak. Salon Bucureştianca, Timisoara I., Regele Ferdinand-körút 1/b. (7369)

ELADÓK 28-as, 29-es és 30-as gyermekcipők és egyéb holmi. Timisoara III., Giurgiu-u. 13., 1. ajtó. (7373)

CORSO-mozi, Arad
TELEFON: 28-6

FIGYELEM. Ma 3, 5, 7 és 9 órakor.

Az első találkozás a régi szép emlékek filmje
Az első találkozás a „Tarantella” testvérfilmje.
Az első találkozás Maria Denis a „Két árva” szereplője
Az első találkozás a báj és a kedvesség filmje.
Délután 3 órakor matiné 45 lejes egység s helyárrakkal.

TRIKOREKORD-kötőgép eladó. Bárk. 15.000 lej kereset rajta havonta. Kezelésére megtanítjuk. Timisoara IV., Pop de Băseşti-u. 25. (7340)

RAJZOLÓ mérnöki hivatáshoz, könyveléshez, devizákhoz, író- és számtológéphez értő állást keres. Cim a timisoarai kiadóban. (7343)

KÖNNYEBB beteg mellé ápolónőt keresünk azonnalra. Timisoara I., Eugenede Savoya-utca 7., II. em. 13. (7335)

VARRÓLEÁNYOKAT jó fizetéssel felfogadnak. Aszod-szalon, Timisoara I., Lonovics-u. 1., III. em. 13. (7339)

Házmestert keresek központi fűtéshez. Németül tudjon. SCHNEIDER, Timisoara, I., Milano-utca 11. sz.

MINDENEST azonnali belépésre keresnek. Dr. Mark, Timisoara IV., Fröbl-u. 31. szám.

JÓ állapotban levő, krémszíni gyermekkocsit vennék. Cimeket ár és gyártmány megjelölésével „Gyermekkocsi” jellegre a timisoarai kiadóba kérek. (7441)

TAKARÉKTÜZHELYET (Sparherd) együttőset, vennék. Cimeket ár megjelölésével „Takaréktűzhely” jellegre a timisoarai kiadóba kérek. (7442)